

7.10.2024

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASIA: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund kiittää lausuntomahdollisuudesta koskien vuoden 2025 talousarviota ja toteaa seuraavaa:

- Valtiontalouden kehysten osalta SLC ymmärtää hallituksen esittämiä taloudellisia linjauksia, jossa tasapainotetaan valtion kuluja ja tuloja.
- Maatalouden kannattavuustilanne on ollut pitkään heikko ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut epävakautta tuotantopanosmarkkinoilla, ja tuottajahinnat eivät ole pystyneet nousemaan samassa tahdissa kuin tuotantokustannukset.
PL 30n osalta suurin talouserä ovat maatalouden tuet. Tukitasot seuraavat Suomen Cap-suunnitelmaa. Tällä hetkellä tukitasot eivät kuitenkaan ole riittäviä parantamaan maatalouden kannattavuutta. SLC:n näkemys on, että CAP-suunnitelmaan tulisi tehdä niitä tarkastuksia, jota hallitusohjelmassa nostetaan esille. Tuetaan aktiivista ruoantuotantoa ja tuotannon kehittämistä. Markkinoiden merkitys on nykytilanteessa korostunut ja SLC on tyytyväinen niihin toimenpiteisiin, jota talousarviossa kohdistetaan elintarvikeviennin edistämiseen ja pysyvämpien vientirakenteiden kehittämiseen. **Tukien osalta SLC haluaisi myös tuoda esille, että maatalouden ympäristötoimenpiteitä on myös pystytty rahoittamaan ympäristöministeriön kautta. Hyvä esimerkki tässä on ympäristöministeriön kipsihanke, jota pidetään viljelijöiden keskuudessa todella hyvänä toimenpiteenä ilman suurempaa byrokratiaa. Tämä yhteistyö voitaisiin vielä kehittää esimerkiksi maatalouden monimuotoisuus kohteiden osalta, jotka eivät nyt täytä ympäristösopimusten vaatimuksia.**
- 30.01.40 momentille on varattu 10 milj. euroa muun muassa viennin ja lisäarvon edistämiseen. Tämä on tärkeä osa nykyistä hallitusohjelmaa ja yksi niistä toimenpiteistä, jota MAKRA raportissa tuodaan esille. SLC katsoo, että vienninedistämistoimenpiteissä edetään hitaasti ja SLC:n toivomus on, että valtion kautta saisimme pysyvämpiä vientiratkaisua syntymään. Jatkuvuus on viennin osalta todella tärkeä asia.
- Suomen sikatalous on pitkään tehnyt edelläkävijätyötä **salmonellan torjunnassa**. Tämä työ on äskettäin julkaistussa Luken tutkimuksessa (**Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 22/2024, J.K.Niemi, K.Heinola**) todettu olevan erittäin arvokasta suomalaisten kansanterveydelle. Tämä työ on kuitenkin taloudellisesti erittäin raskas sianlihatuottajille ja teurastamoalalle. Suomen salmonellastatuksen ylläpitäminen markkinatilanteessa jossa toisilla vaatimuksilla tuotetut sianlihatuotteet pääsevät Suomen elintarvikemarkkinoille tulee alalle todella kalliiksi. Tuottajien maksettavaksi tulevat salmonellavakuutukset kallistuvat vuosittain. **Pitkään on nyt keskusteltu kansallisen salmonellarahaston perustamisesta.** Tällä hetkellä MMM:ssä on valmistumassa raportti, jossa tarkastellaan rahaston lähtökohtia. Tarkoitus on, että tuottajat maksaisivat osan rahaston kautta maksettavista salmonellakorvauksista mutta rahasto ei saada toimimaan ilman valtion rahoitusta rahaston pääomaan. SLC haluaa nostaa tämän asian esille ensi vuoden talousarvio keskusteluun. Valtion kautta tuleva pääomittaminen olisi noin 15–20 milj. euroa.

- Viimeiset kriisivuodet ovat tuoneet vahvasti esille maatalousneuvonnan merkityksen. SLC haluaa korostaa, että neuvonnalle pitäisi kohdentaa riittävästi varjoja. Talousarviossa esitetty määräraha neuvonnalle on vähennetty melkein 20 %. Tämä tulee suuresti vaikuttamaan neuvontapalveluihin.
- 4H – toiminnan määrärahat tulisi myös turvata ja nostaa. 4H toiminnan kautta moni nuori saa kontaktin yrittäjyyteen. Tämä on yksi syy ylläpitää toiminnan rahoitusta.
- Pitkän työn jälkeen Välitä viljelijästä hanke on jatkossa vakituinen osa MELAn toimintaa.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback, toiminnanjohtaja